

Főoldal > ... > Családi Ügyek, Öröklés > A Házasság És a Regisztrált Partnerkapcsolat Vagyonjogi Hatásai > Házassági Vagyonjogi Rendszerek > Lettória

Házassági vagyonjogi rendszerek

 Lettország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Létezik-e törvényben előírt házassági vagyonjogi rendszer ebben a tagállamban? Mit ír elő?

Lettországban a házassági vagyonjogi rendszereket a lett polgári törvénykönyv (*Civillikums*) családjogról szóló első részének a 4. alfejezetében („Házassági vagyonjogi rendszer”) található I. cím („Törvényes házassági vagyonjogi rendszerek”), különösen az említett törvény 89–110. cikkei szabályozzák.

A házastárs saját különvagyonába tartoznak azok a vagyontárgyak, amelyek a házasság létrejötte előtt már a tulajdonában voltak, valamint a házasság alatt általa megszerzett vagyontárgyak is. Mindaz, amit a házastársak a házasságuk alatt közösen vagy önállóan, azonban mindkét házastárs forrásainak a felhasználásával, illetve a másik házastárs segítségével szereznek, a házastársak közös vagyonába tartozik; kétség esetén vélelmezendő, hogy a szóban forgó vagyontárgy egyenlő arányban illeti meg a házastársakat.

A házasság fennállása alatt mindkét házastárs jogosult saját vagyonának a kezelésére és használatára, ideértve a házasságkötés előtt és a házasság alatt megszerzett vagyontárgyakat is. A házastársak közösen kezelik a házastársi közös vagyont, és arról közösen rendelkeznek, azonban a házastársak megállapodása alapján az egyikük önállóan is kezelheti ezeket a vagyontárgyakat. Ahhoz, hogy az egyik házastárs elidegeníthesse az említett vagyontárgyakat, szükség van a másik házastárs hozzájárulására.

A házastársak különvagyonába az alábbiak tartoznak:

1. az a vagyontárgy, amely már a házasságkötés előtt az adott házastárs tulajdonában volt, illetve azok a vagyontárgyak, amelyeket a házastársak szerződésben különvagyongként jelöltek meg;
2. a kizárólag az egyik házastárs általi személyes használatra alkalmas vagy az önálló munkavégzéshez szükséges tárgyak;
3. azok a vagyontárgyak, amelyeket az egyik házastárs ingyenesen szerzett meg a házasság alatt;
4. a házastárs különvagyonából származó azon jövedelem, amelyet nem a család és a közös háztartás szükségleteinek a kielégítésére fordít;
5. a fenti 1–4. bekezdésben említett vagyontárgyak helyébe lépő vagyon.

Annak bizonyítása, hogy egy adott vagyontárgy különvagyonnak minősül, azt a házastársat terheli, aki erre hivatkozik. Ha valamely ingatlan az egyik házastárs különvagyonát képezi, ez a tény szerepel az ingatlan-nyilvántartásban.

2 A házastársak milyen házassági vagyonjogi rendszerben állapodhatnak meg? Milyen formai feltételekkel?

A házastársak a házasságkötés előtt vagy a házasság fennállása alatt házassági vagyonjogi megállapodás útján hozhatják létre, módosíthatják, illetve szüntethetik meg a vagyoni jogaikat.

A házassági vagyoni jogi megállapodás felei a törvényes házassági vagyoni jogi rendszer (a polgári törvénykönyv 89. és azt követő cikkei) helyett a vagyoni elkülönítő rendszert (a polgári törvénykönyv 117. és azt követő cikkei) is alkalmazhatják, illetve vagyoni összesítő rendszer (a 124. és azt követő cikkek) alkalmazásában is megállapodhatnak.

Ha a házassági vagyoni jogi megállapodás alapján vagyoni összesítő rendszer jön létre, a házasságkötés előtt a házastársak tulajdonát képező vagyontárgyak és a házasságuk alatt szerzett vagyontárgyak egyetlen közös, oszthatatlan vagyonná válnak, amely a házasság fennállása alatt nem tartozik külön-külön egyik házastárshoz sem. A vagyoni összesítő rendszert létrehozó házassági vagyoni jogi megállapodásban a házastársak megállapodnak abban, hogy melyikük fogja kezelni a vagyont (a férj, a feleség vagy a két házastárs együtt). Ha az egyik házastárs kezeli a vagyont, akkor ez a házastárs a 128. cikkben meghatározott korlátozások mellett elszámolási kötelezettség nélkül használhatja a vagyont, továbbá arról a saját nevében rendelkezhet, és ez a házastárs felel a család és a közös háztartás költségeinek a fedezéséért.

Ha a házassági vagyoni jogi megállapodás vagyoni elkülönítő rendszert hoz létre, akkor mindkét házastárs megtartja azt a vagyont, amely a házasságkötés előtt a tulajdonában volt, továbbá a másik házastárstól függetlenül, önállóan is vagyont szerezhet, és a vagyont önállóan használhatja és elidegenítheti.

3 Vannak-e korlátai a házassági vagyoni jogi rendszerben való megállapodásnak?

A házastárs saját vagyonának, valamint a házastársi közös vagyonból való részesedésének a kezelését a másik házastársra bízhatja, aki köteles az érintett vagyont minden rendelkezésére álló eszközzel megőrizni és megvédeni. Ha a házastársak közös ingatlanát az egyik házastárs nevében jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba, vélelmezni kell, hogy a másik házastárs az ingatlanból való részesedésének a kezelését arra a házastársra bízta, akinek a nevében az ingatlant bejegyezték.

Ha az egyik házastárs a másik házastárs tulajdonában lévő épületeket kezel, akkor nemcsak a szükséges javításokat kell elvégeznie, hanem a másik házastárs vagyonából származó jövedelem erejéig fejlesztéseket is meg kell valósítania.

Az egyik házastárs ingatlanát a másik házastárs három évet meg nem haladó időtartamra bérbe adhatja vagy bérbe veheti anélkül, hogy a megállapodást be kellene jegyezni az ingatlan-nyilvántartásba. Ahhoz, hogy a házastárs a vagyoni kezelés szokásos korlátait meghaladó módon rendelkezessen a másik házastárs általa kezelt vagyonával, be kell szereznie a másik házastárs hozzájárulását.

Mindkét házastárs köteles a házastársi közös vagyonból fedezni a család és a közös háztartás költségeit. Ha a házastársi közös vagyon nem elegendő a család eltartására, mindkét házastárs megkövetelheti a másiktól, hogy saját pénzügyi helyzetével arányosan járuljon hozzá a család és a közös háztartás költségeihez. Ha a házastársak külön élnek, az egyik házastárs szükség esetén kérheti a másik házastársat, hogy pénzügyi helyzetével arányosan nyújtson támogatást a kérelmezőnek annak érdekében, hogy ezáltal biztosítsa annak korábbi életszínvonalát.

A hozomány, amelyet a nőnek a házasságkötéskor a szülei, a rokonai vagy mások adnak, akkor is a feleség tulajdonát képezi, ha a férjnek adják át.

A következők minősülnek a házastárs személyes vagyonának:

1. azok a vagyontárgyak, amelyek a házasságkötéskor már az egyik házastárs tulajdonában voltak;
2. a házasságkötés időpontja után ajándékként vagy örökségként megszerzett vagyon;
3. az egyes házastársak szigorúan személyes használatra szolgáló vagyontárgyai;
4. azok a vagyontárgyak, amelyekre az egyik házastársnak a hivatása gyakorlásához van szüksége;
5. a kártérítésként kapott vagyon, valamint a munkaképesség teljes vagy részleges elvesztéséhez kapcsolódó nyugdíj;
6. a személyes vagyontárgy átruházásából befolyó összegből vagy a személyes vagyontárgy cseréjével megszerzett vagyontárgy, feltéve, hogy a szerzés időpontjában erről kifejezetten nyilatkoznak.

A következő vagyontárgyak szintén a vagyoni összesítő rendszer hatálya alá tartoznak:

1. az egyes házastársak által megkeresett nyereség, amelyet a vagyonszétválás megszűnésekor már megkaptak, de még nem költöttek el;
2. a házastársak külön tevékenységeiből befolyó jövedelem, ha azt a vagyonszétválás megszűnésekor még nem költötték el;
3. a házastársak által közösen vezetett, a házasságkötés időpontja után létrehozott vállalkozások.

A közös vagyon kezeléséért és a közös vagyonnal kapcsolatos cselekményekkel összefüggő perekben történő képviseletért mindkét házastárs önállóan felel, a rendkívüli vagyonkezelési cselekményekért azonban közösen felelnek.

4 Milyen joghatással jár a házastársi közös vagyonra a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése?

A házastársak közötti vagyoni viszonyok a következő esetben szűnnek meg:

1. a házastársak megállapodása alapján;
2. az egyik házastárs halála esetén;
3. válás esetén vagy a házasság fennállása alatt az egyik házastárs kérelme alapján, ha a másik házastárs tartozásai meghaladják a különvagyona értékét, vagy ha a másik házastárs cselekményei következtében fennáll a vagyon jelentős csökkenésének vagy eltérő elmozdításának a veszélye.

A házastársi közös vagyon felosztásakor a házastársak összes olyan vagyonát figyelembe kell venni, amely nem tartozik a házastársak különvagyonába, így az ingóságokat és az ingatlanokat – azok minden tartozékával együtt –, valamint a házastársak követeléseit és kötelezettségeit is.

A házastársi közös vagyon felosztása a hagyaték felosztására vonatkozó eljárásokra alkalmazandó általános rendelkezések alapján történik (731. és köv. cikkek).

5 Milyen hatással jár a házassági vagyoni rendszerre a házastársak egyikének halála?

Ha a házastársak vagyoni viszonyai az egyik házastárs halálával szűnnek meg, a túlélő házastárs részesedésének elkülönítését követően az elhunyt házastárs vagyonrésze az örökösökre száll.

A túlélő házastárs attól függetlenül örököl az elhunyt után, hogy a házasságuk alatt milyen vagyoni viszony állt fenn a házastársak között.

A házastársnak egy gyermek rész jár, ha négyenél kevesebb gyermek jelezte, hogy örökölni kíván, azonban ha ezt négy vagy több gyermek jelezte, a házastárs a hagyaték egynegyedére jogosult.

6 Mely hatóság hatáskörébe tartozik a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos jogviták eldöntése?

Az igazságügyi hatóságok az általános szabályok szerint rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.

7 A házassági vagyoni rendszer milyen hatást gyakorol a házastársak egyike és valamely harmadik fél közötti jogviszonyra?

A házastársak a közös vagyonuk erejéig, illetve – ha a közös vagyon nem elegendő – a különvagyonuk erejéig felelnek a család vagy a közös háztartás szükségleteinek kielégítése érdekében közösen vállalt kötelezettségeikért.

A házastárs saját vagyona erejéig felel a család vagy a közös háztartás szükségleteinek kielégítése érdekében általa önállóan vállalt kötelezettségeikért, ha a házastársi közös vagyon nem elegendő. A másik házastárs csak akkor felel e kötelezettségeikért a saját vagyonával, ha a kötelezettsége alapján kapott ellenértéket a család vagy a közös háztartás szükségleteinek a kielégítésére fordították.

A házastárs a jogellenes cselekményeiből eredő kötelezettségekért elsősorban a különvagyonával felel, azonban ha az nem elegendő, a házastársi közös vagyonnal is felel a részesedése erejéig.

A házastárs a saját nevében vagy a másik házastárs hozzájárulása nélkül vállalt kötelezettségekért elsősorban a különvagyonával felel, azonban ha az nem elegendő, a házastársi közös vagyonnal is felel a részesedése erejéig.

A házastárs vagyona nem használható fel a másik házastárs kötelezettségeinek teljesítésére. Ha az egyik házastárs tartozásai miatt a másik házastárs különvagyonára ellen végrehajtási eljárás indul, a másik házastárs kérheti, hogy a vagyonát mentesítsék a végrehajtás alól. Ha az egyik házastárs tartozásai miatt a házastársi közös vagyon ellen végrehajtási eljárás indul, a másik házastárs kérheti a vagyon felosztását és saját részének a végrehajtási eljárás alól történő mentesítését.

A házastársi közös vagyon felosztása nem fosztja meg a házastársak hitelezőit a jogaiktól. A harmadik személyek által megszerzett jogok továbbra is érvényben maradnak.

8 A házastársi közös vagyon megosztására – felosztására, szétoztására vagy megszüntetésére – vonatkozó tagállami eljárás rövid leírása

Ha a házasság fennállása alatt a házastársi közös vagyon felosztásra kerül, a vagyonekülönítő rendszerre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a házastársak vagyoni viszonyaira (117. és azt követő cikkek).

Ha a házassági vagyoni megállapodás vagyonekülönítő rendszert hoz létre, akkor mindkét házastárs megtartja azt a vagyont, amely a házasságkötés előtt a tulajdonában volt, továbbá a másik házastárstól függetlenül, önállóan is vagyont szerezhet, és a vagyonát önállóan használhatja és elidegenítheti.

9 Általában milyen eljárással történik az ingatlanok nyilvántartásba vétele, és ahhoz milyen dokumentumokat vagy információkat kell benyújtani?

Ahhoz, hogy a házassági vagyoni megállapodások harmadik személyekkel szemben kötelező erővel bírjanak, be kell jegyezni őket a házassági vagyoni nyilvántartásba, ingatlanok esetében pedig az ingatlan-nyilvántartásba is.

Annak bizonyítása, hogy egy adott vagyontárgy különvagyonnak minősül, azt a házastársat terheli, aki erre hivatkozik. Ha valamely ingatlan az egyik házastárs különvagyonát képezi, ez a tény szerepel az ingatlan-nyilvántartásban.

Ha valamely ingatlanra vagyonösszesítő rendszer vonatkozik, ezt a tényt rögzíteni kell az ingatlan-nyilvántartásban. Bármely házastárs kérelmezheti, hogy a vagyonösszesítő rendszerbe tartozó ingatlanokra vonatkozó jogokat mindkét házastárs neve alatt jegyezzék be az ingatlan-nyilvántartásba.

Ha a házasság fennállása alatt a házastársi közös vagyon felosztásra kerül, a vagyonekülönítő rendszerre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a házastársak vagyoni viszonyaira. A szerződések és a bírósági ítéletek a házassági vagyoni nyilvántartásba, illetve ingatlanok esetében az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzést követően válnak harmadik személyekkel szemben kötelező erejűvé.

A házassági vagyoni nyilvántartásban szereplő bejegyzések kivonatát tájékoztatás céljából haladéktalanul közzéteszik a hivatalos lapban, az ingatlanokra vonatkozó értesítéseket pedig az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés céljából közlik a földhivatallal.

Last update: 25/06/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.